

Тетяна Олександрівна **ГАВРИЛКО**

к.е.н., доцент, Київський авіаційний інститут

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2010-307X>

e-mail: 0678986116@ukr.net

Анна Володимирівна **ХМАРУК**

студентка, Київський авіаційний інститут

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-5238-3026>

e-mail: 8040203@stud.kai.edu.ua

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ СТРАХОВИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМПАНІЇ

У статті досліджено актуальну проблему – управління страховим портфелем вітчизняних страхових компаній в умовах динамічних процесів розвитку цифрових технологій. Розглянуто особливості інтеграції цифрових інновацій в страхову сферу. Проведено аналіз та здійснено порівняння традиційного та цифрового управління страховим портфелем. Окреслено ключові бар'єри впровадження цифрових сервісів у діяльність страхових компаній та умови їх подолання для збільшення лояльності клієнтів та зменшення страхових ризиків. Надано пропозиції із забезпечення результативності цифровізації управління страховими портфелями страхових компаній та оцінено переваги інтеграції вітчизняного страхового ринку до європейського страхового простору.

Ключові слова: страхування, страхова компанія, страховий портфель, управління страховим портфелем, цифрові технології

Стаття надійшла 17.04.2026

Статтю прийнято 22.04.2026

Статтю опубліковано 15.05.2026

ВСТУП

В умовах стрімкого розвитку цифрової економіки та глобалізації фінансових ринків страхова галузь зазнає значних змін, адаптуючись до нових викликів сучасності. Впровадження цифрових технологій (ЦТ) кардинально трансформує підходи до організації бізнес-процесів, управління ризиками та структурування страхового портфеля. Традиційні методи аналізу та управління страховою діяльністю поступово поступаються місцем інноваційним цифровим рішенням, які забезпечують вищу ефективність, пришвидшують оброблення інформації та сприяють прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Особливого значення набуває застосування таких технологій, як великі дані (Big Data), штучний інтелект (AI), алгоритми машинного навчання (ML), блокчейн та хмарні обчислення. Ці технології дають змогу страховикам точніше аналізувати ризики, прогнозувати ймовірність страхових випадків і оптимізувати формування страхового портфеля. У підсумку це сприяє підвищенню фінансової стійкості страхових компаній, а також посиленню їх конкурентоспроможності в умовах мінливого ринку страхових послуг.

Однак цифровізація страхового сектору породжує й низку викликів, серед яких особливій уваги потребують питання забезпечення кібербезпеки, захист персональних даних клієнтів, необхідність значних вкладень у розвиток технологічної інфраструктури та постійне підвищення кваліфікації персоналу. Тому актуальним стає комплексне дослідження впливу ЦТ на управління страховим портфелем компаній.

МЕТА статті полягає в оцінюванні ролі цифрових технологій у процесах управління страховим портфелем компанії, визначення їх потенційних переваг і можливих ризиків, а також надання рекомендацій, які сприятимуть підвищенню ефективності функціонування страхових компаній в умовах цифрової трансформації.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У ході дослідження ЦТ в управлінні страховим

портфелем компанії застосовано низку загальнонаукових і спеціалізованих методів, що сприяли ґрунтовному аналізу обраної теми. Методи аналізу та синтезу застосовано для узагальнення теоретичних підходів до управління страховим портфелем і визначення ролі ЦТ у цьому процесі. Системний підхід дав змогу розглядати страховий портфель як складну, динамічну систему, що перебуває під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Порівняльний метод дав змогу проаналізувати традиційні та цифрові підходи до управління страховими продуктами, виявивши їх переваги та обмеження. Економіко-статистичні методи забезпечили дослідження ефективності діяльності страхових компаній і оцінювання впливу цифровізації на ключові фінансові показники.

Для формулювання висновків з ефективності впровадження ЦТ у страхову діяльність застосовано метод узагальнення. Логічний метод забезпечив послідовність і чіткість викладення матеріалу. Завдяки комплексному застосуванню зазначених методів вдалося всебічно розкрити суть цифровізації управління страховим портфелем і довести її важливість для підвищення конкурентоспроможності страхових компаній.

РЕЗУЛЬТАТИ

У сучасному економічному середовищі ЦТ відіграють важливу роль у трансформації фінансового сектору, особливо в галузі страхування. Страхові компанії все активніше впроваджують інноваційні рішення, спрямовані на підвищення ефективності управління страховими портфелями, оптимізацію бізнес-процесів та покращення якості обслуговування клієнтів.

Процес управління страховим портфелем включає створення, аналіз і оптимізацію структури страхових договорів для забезпечення фінансової стабільності компанії та мінімізації ризиків. Традиційно такі процеси базувалися на статистичних методах і обмежених обсягах даних. Проте завдяки розвитку ЦТ, таких як Big Data, AI, ML та хмарні обчислення, можливості страховиків суттєво розширилися.

Технології Big Data дають змогу обробляти значні

обсяги структурованої та неструктурованої інформації, що допомагає більш точно оцінювати ризики та прогнозувати страхові випадки. Алгоритми ML автоматизують процеси андеррайтингу, сегментації клієнтів і ціноутворення страхових продуктів, підвищуючи точність управлінських рішень та сприяючи формуванню збалансованого страхового портфеля.

За рахунок застосування цифрових платформ та мобільних додатків забезпечується інтерактивна взаємодія з клієнтами. Вони не лише покращують загальний клієнтський досвід, а й надають компаніям доступ до актуальних даних про поведінку страхувальників, що є критично важливим для адаптивного управління портфелем.

Однак цифровізація управління страховими портфелями супроводжується певними ризиками. До них належать кіберзагрози, що можуть призвести до витоку конфіденційної інформації, технічні несправності та складності через низьку якість даних або недоліки в алгоритмах. Також варто враховувати значні фінансові витрати на впровадження нових технологій і необхідність підвищення кваліфікації персоналу.

Серед актуальних викликів виділяється необхідність забезпечення відповідності діяльності страховиків нормам законодавства, особливо у сфері захисту персональних даних. Це потребує розроблення ефективних механізмів управління ризиками, які виникають у процесі цифрової трансформації.

У сучасних умовах глобалізації, стрімкого економічного розвитку та інтенсивного технологічного прогресу відзначається активна цифровізація майже всіх аспектів суспільного життя. Цей процес стає визначальним фактором трансформації економічних систем, інституційних механізмів та бізнес-середовища. Цифрові інновації дедалі глибше інтегруються у виробничі, управлінські та комунікаційні процеси, сприяючи підвищенню ефективності, продуктивності, прозорості та адаптивності господарських операцій. Особливого значення цифровізація набуває у фінансовій сфері, зокрема в галузі страхування, де запровадження цифрових рішень поступово змінює традиційні моделі надання послуг, підходи до оцінювання ризиків та формати взаємодії між страховими компаніями і клієнтами.

Попри значний прогрес у цифровій трансформації, страхова галузь все ще стикається з низкою викликів, які впливають на темпи та ефективність її розвитку. Серед основних проблем можна відзначити зростання конкуренції між традиційними страховими компаніями та інноваційними InsurTech-стартапами, постійну потребу в адаптації до змін у регуляторному середовищі, а також еволюцію споживчих очікувань, що сприяє зростанню попиту на більш персоналізовані, оперативні та зручні послуги [1]. В таких умовах особливого значення набуває впровадження інноваційних підходів до управління клієнтськими відносинами, модернізація бізнес-процесів і активне використання цифрових каналів взаємодії.

Сучасна динаміка розвитку страхового сектору відображає глобальні зміни в економіці, швидке впровадження новітніх технологій та адаптацію до нових соціальних запитів. Цифровим рішенням у страховій сфері належить особлива роль у розширенні доступу до страхових продуктів, зростанні гнучкості й якості обслуговування

клієнтів, а також формуванні інноваційного конкурентного середовища [2]. Водночас такі рішення відкривають нові можливості для сталого розвитку галузі, зміцнення її фінансової стабільності та підвищення репутаційного капіталу.

Однак у впровадженні інструментів інтернет-страхування можуть виникати певні труднощі. Зокрема, це стосується необхідності перегляду внутрішніх бізнес-процесів, адаптації організаційної структури, навчання персоналу та забезпечення високого рівня кібербезпеки. Ці зміни є неминучими, оскільки вони суттєво трансформують саму модель надання страхових послуг [3]. Проте успішність їх реалізації значно залежить від стратегічних рішень страхових компаній, рівня їхньої готовності до цифрових змін і координації дій між гравцями ринку. У довгостроковій перспективі ці інноваційні заходи сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності, розширенню клієнтської бази, зростанню доходів та зміцненню позицій компаній на ринку страхових послуг.

Цифровізація суттєво трансформує способи взаємодії страхових компаній з клієнтами, партнерами та регуляторними органами. Сучасні технології, зокрема AI, блокчейн, оброблення BigData та Інтернет речей (IoT), охоплюють усі аспекти діяльності страхових установ – від збирання й аналізу інформації до оцінювання ризиків, створення нових страхових продуктів і дотримання нормативних вимог [4]. Інтеграція автоматизованих систем сприяє формуванню єдиної інформаційної екосистеми, що забезпечує ефективний обмін даними між страховими компаніями, клієнтами й контролюючими органами. Внаслідок цього ринок стає прозорішим, комунікація – простішою, а моніторинг процесів можна здійснювати в режимі реального часу.

Цифрові інновації не лише змінюють окремі бізнес-процеси, а й трансформують саму концепцію страхування. Страховий ринок поступово переходить від традиційних моделей покриття ризиків до клієнтоорієнтованих підходів, які акцентуються на довгострокових взаємовідносинах і створенні комплексних сервісів. AI відіграє все більшу роль не тільки в оцінюванні ризиків, а й у прогнозуванні поведінкових моделей споживачів. Це дає змогу розробляти страхові продукти формату «на вимогу», адаптовані до потреб конкретного клієнта, та надавати їм максимально персоналізований сервіс.

Доцільним є аналіз традиційного та цифрового управління страховим портфелем для розуміння переваг, які виникають за рахунок застосування цифрового інструментарію (табл. 1).

Одним з ключових бар'єрів на шляху розвитку цифрових сервісів залишається низький рівень довіри громадян до онлайн-послуг, особливо у сфері страхування. Багато українців все ще ставляться з обережністю до цифрових платформ, побоюючись можливого шахрайства та фінансових ризиків. Така недовіра стримує перехід від традиційних способів обслуговування до сучасних цифрових рішень [5].

Невпевненість у надійності та зручності онлайн-інструментів змушує людей утримуватись від їх застосування, що сповільнює розвиток цифрової інфраструктури в галузі страхування. Для подолання цієї проблеми необхідно запускати освітні ініціативи як на державному, так і на корпоративному рівнях, проводити інформаційні кам-

Таблиця 1– Порівняльна характеристика традиційного та цифрового управління страховим портфелем (на основі [5,10])

Параметри порівняння	Традиційне управління	Цифрова трансформація (InsurTech)
Джерела даних	Статистична звітність, історичні дані, паперові анкети	Big Data, IoT-пристрої, телематика, соціальні мережі
Оцінювання ризиків	Ручне оброблення, базується на широких групах	AI, аналіз індивідуальної поведінки
Ціноутворення	Статичні тарифи, незмінні протягом терміну угоди	Динамічне ціноутворення (Pay-as-you-drive/live)
Взаємодія	Фізичні офіси, страхові агенти, паперові поліси	Мобільні додатки, чат-боти, цифрові кабінети 24/7
Оброблення збитків	Тривалі перевірки, збір фізичних копій документів	Автоматичне врегулювання, застосування фото/відео AI
Модель бізнесу	Орієнтація на продукт (продаж поліса)	Орієнтація на клієнта (персоналізований сервіс)

панії, спрямовані на зміцнення довіри до цифрових сервісів, а також розробляти прості й інтуїтивно зрозумілі платформи та додатки, створені для користувачів з мінімальним досвідом у роботі з сучасними технологіями.

Застосування BigData надає страховим компаніям можливість будувати довгострокові стратегії на основі точних прогнозів поведінки клієнтів. Аналіз сезонних коливань попиту на страхові послуги, наприклад, дає компаніям змогу оперативно змінювати свої пропозиції, сприяючи зростанню прибутковості та стабільності бізнесу.

ЦТ стають драйвером розвитку страхового ринку України. Вони створюють умови для оптимізації управлінських процесів, підсилення конкурентних переваг і розширення спектра страхових послуг, які максимально відповідають потребам сучасного клієнта [6].

На тлі активної цифрової трансформації світової економіки страхування переживає суттєві зміни. Ці тенденції пов'язані з впровадженням новітніх технологій і переосмисленням відносин між страховиками та їх клієнтами. Особливо помітним напрямом цих змін є інтеграція IoT у сферу страхування здоров'я. Носимі пристрої, що відстежують фізичну активність, рівень стресу або якість сну, дають змогу компаніям пропонувати гнучкі страхові програми з динамічними тарифами [7]. Такий підхід мотивує клієнтів до підтримки здорового способу життя, адже вони можуть отримувати бонуси, знижки чи спеціальні пільги. Це не лише збільшує лояльність клієнтів, але й сприяє зниженню страхових ризиків.

Україна володіє значним потенціалом для активного впровадження передових міжнародних практик у сфері цифровізації страхового бізнесу. Ця перспектива здатна стати фундаментом для формування конкурентоспроможного, відкритого та орієнтованого на потреби клієнтів ринку страхових послуг [8]. Однак ефективна реалізація зазначеного потенціалу потребує продуманого системного підходу, що охоплює кілька ключових напрямів, серед яких створення чіткої нормативно-правової бази, розвиток сучасної технічної інфраструктури та комплексна підготовка усіх учасників страхових процесів до умов цифрових трансформацій.

Одним із пріоритетних та багатообіцяючих кроків у цьому контексті є запровадження єдиного реєстру страхових угод, ініціатива якого належить Національному банку України. Цей реєстр буде служити централізованою платформою для зберігання даних про всі укладені страхові договори, тим самим надаючи змогу значно підвищити рівень прозорості страхових операцій [9]. Додатково впровадження такого реєстру стане дієвим механізмом для мінімізації ризиків шахрайства та забезпечення більш суворого контролю з боку державних органів.

Переваги такого підходу безпосередньо вплинуть

на глобальне позиціонування України у міжнародному страхуванні. Це сприятиме інтеграції українського ринку до європейського страхового простору, водночас забезпечуючи відповідність високим стандартам міжнародного нагляду та регулювання у цій сфері [10]. У довгостроковій перспективі цифровізація страхового бізнесу стане катализатором його розвитку та позитивно позначиться на економічній стабільності країни.

Для успішної цифровізації управління страховими портфелями компаніям слід запроваджувати комплексні стратегії, орієнтовані на інтеграцію сучасних технологій у всі ключові бізнес-процеси. Не менш важливим є розвиток експертних аналітичних навичок, інвестиції у кібербезпеку та підвищення рівня цифрової грамотності працівників. Отже, впровадження ЦТ відкриває перспективи для оптимізації управління страховим портфелем. Однак ефективне їх застосування вимагає системного підходу, усвідомлення потенційних ризиків і готовності адаптуватися до динамічних умов цифрового середовища.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження показали, що ЦТ відіграють ключову роль у сучасному управлінні страховим портфелем компаній. Вони сприяють підвищенню ефективності, гнучкості та здатності страхового бізнесу адаптуватися до швидкоплинних умов ринку. Завдяки застосуванню таких інноваційних інструментів, як BigData, AI, ML та хмарні технології, суттєво вдосконалюються процеси аналізу ризиків, оптимізації та управління страховим портфелем.

Цифровізація довела свою здатність покращувати якість андеррайтингу, підвищувати точність прогнозування страхових випадків, ефективніше управляти страховими резервами та зменшувати операційні витрати. Крім того, впровадження цифрових платформ дає змогу автоматизувати бізнес-процеси, пришвидшити оброблення інформації та покращити взаємодію з клієнтами, що позитивно впливає на рівень їх задоволеності та лояльності.

Однак впровадження ЦТ супроводжується певними викликами. Це включає забезпечення кібербезпеки, захист персональних даних, значні фінансові інвестиції в модернізацію IT-інфраструктури та необхідність залучення висококваліфікованих фахівців для роботи з новими технологіями.

Так, ефективне застосування ЦТ у управлінні страховим портфелем стає ключовою передумовою для підвищення конкурентоспроможності страхових компаній і забезпечення їхнього сталого розвитку. Подальші дослідження у цьому напрямі доцільно зосередити на детальному вивченні інноваційних цифрових рішень та розробленні практичних рекомендацій з їх впровадження в операційну діяльність страхових компаній.

Список використаних джерел:

1. Журавка О.С., Кожушко І.О., Рябушка Л.Б. Процес управління страховим портфелем страхової компанії. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2023. Вип. 9. DOI: 10.54929/2786-5738-2023-9-08-02
2. Євтушенко Н.М., Кривенко Ю.В., Стеценко Д.І. Цифрові технології у страхуванні. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2024. №43. С. 105-114. DOI: 10.36074/grail-of-science.06.09.2024.011
3. Головні технологічні тренди 2024 року, які вплинуть на ефективність компаній. URL: <https://forinsurer.com/news/23/11/24/43278>
4. Владика Ю., Шубіна І. Управління страховими ризиками страховика (за матеріалами страхової компанії «УСГ»). *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-55-12
5. Гавадзин Н.О. та ін. Цифровізація страхування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. № 48. С. 14-17. DOI: 10.32782/2413-9971/2023-48-2
6. Гаврилко Т.О., Мельничук О.П. Діяльність страхових компаній в умовах ризик-середовища воєнної економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 78. С. 95-102. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/78_2022/17.pdf
7. Середя О. Сучасні тенденції розвитку страхування та методологія дослідження страхового ринку. *Економіка та суспільство*. 2025. №80. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-80-47
8. Digital transformation: A review and research agenda 2022. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0263237322001219>
9. Khalatur S., Tvaronavicieni M., Dovgal O., Levkovich O., Vodolazska O. Impact of selected factors on digitalization of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability*. 2022. Vol. 10 (1). pp. 358—377. DOI: 10.9770/jesi.2022.10.1(19)
10. Панченко О., Акінчиць О. Загрози та виклики цифровізації ринку страхових послуг в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. Вип. 1(41). С. 386-395. DOI: 10.25140/2411-5215-2025-1(41)-386-395

References

1. Zhuravka O.S., Kozhushko I.O., Riabushka L.B. The process of managing the insurance portfolio of an insurance company. *Problems of modern transformations*. 2023. Issue 9. DOI: 10.54929/2786-5738-2023-9-08-02 (in Ukrainian).
2. Yevtushenko N.M., Kryvenko Yu.V., Stetsenko D.I. Digital technologies in insurance. *International scientific journal "Grail of science"*. 2024. No. 43. pp. 105-114. DOI: 10.36074/grail-of-science.06.09.2024.011 (in Ukrainian).
3. The main technological trends of 2024 that will affect the efficiency of companies. URL: <https://forinsurer.com/news/23/11/24/43278> (in Ukrainian).
4. Vladyka Yu., Shubina I. Insurance risk management of the insurer (based on materials from the insurance company "USG"). *Economy and Society*. 2023. No. 55. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-55-12 (in Ukrainian).
5. Gavadin N.O. et al. Digitalization of insurance. *Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*. 2023. No. 48. pp. 14-17. DOI: 10.32782/2413-9971/2023-48-2 (in Ukrainian).
6. Gavrylko T.O., Melnychuk O.P. Activities of insurance companies in the risk environment of the military economy. *Black Sea Economic Studies*. 2022. Issue 78. pp. 95-102. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/78_2022/17.pdf (in Ukrainian).
7. Sereda O. Modern trends in insurance development and methodology for researching the insurance market. *Economy and Society*. 2025. No. 80. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-80-47 (in Ukrainian).
8. Digital transformation: A review and research agenda. 2022. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0263237322001219> (in Ukrainian).
8. Digital transformation: A review and research agenda 2022. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0263237322001219>
9. Khalatur S., Tvaronavicieni M., Dovgal O., Levkovich O., Vodolazska O. Impact of selected factors on digitalization of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability*. 2022. Vol. 10 (1). pp. 358—377. DOI: 10.9770/jesi.2022.10.1(19)
10. Panchenko O., Akinchys O. Threats and challenges of digitalization of the insurance services market in Ukraine. Problems and prospects of economy and management. 2025. Issue 1(41). pp. 386-395. DOI: 10.25140/2411-5215-2025-1(41)-386-395 (in Ukrainian).

Tetiana HAVRYLKO

PhD in Economics, Associate Professor, Kyiv Aviation Institute

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2010-307X>

e-mail: 0678986116@ukr.net

Anna KHMARUK

student, Kyiv Aviation Institute

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-5238-3026>

e-mail: 8040203@stud.kai.edu.ua

DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE MANAGEMENT OF THE COMPANY'S INSURANCE PORTFOLIO

The paper examines the specifics of implementing digital technologies in the process of managing insurance portfolios of companies in the context of the digital transformation of the economy. It was found that the integration of modern information solutions is a determining factor in increasing the efficiency of insurance companies, ensuring their financial stability and competitiveness in the market. The key areas of digitalization of the insurance business are analyzed, such as the use of Big Data analysis technologies, artificial intelligence, machine learning, cloud services and automated risk management systems. It is proven that the use of digital tools contributes to a more accurate definition of insurance risks, better optimization of the insurance portfolio structure, improving the quality of underwriting and more effective management of insurance reserves. Special attention is paid to the personalization of insurance products, which allows for a more flexible response to the individual needs of customers, contributing to the growth of their loyalty. It was established that thanks to digital platforms, companies receive quick access to the necessary information, automate business processes and reduce operating costs. At the same time, the main challenges of digitalization were identified, including issues of ensuring cybersecurity, personal data protection, significant capital investments and the need to increase the level of digital competence of employees. In the context of Ukraine, the successful implementation of these technologies also requires the development of a comprehensive ecosystem of support for digital transformation, including state initiatives and public-private partnerships, to overcome barriers related to legacy systems and limited resources. Furthermore, the integration of advanced AI solutions opens new opportunities for real-time risk monitoring and dynamic portfolio rebalancing, which significantly enhances the resilience of insurance companies in volatile market conditions. It was concluded that the effective use of digital technologies in insurance portfolio management is becoming an important condition for the sustainable development of insurance companies and their adaptation to modern financial market conditions.

Keywords: insurance, insurance company, insurance portfolio, insurance portfolio management, digital technologies